

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL													
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO
I KULTURY ANTYCZNEJ
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **7 maja 2019 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron (zadania 1–12). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

NOWA FORMUŁA

MKL-R1_1P-192

Zadanie 1. (0–30)

Przetłumacz tekst na język polski.

Hyginus, *Polynices*

Polynices, Oedipodis filius, anno peracto regnum ab Eteocle fratre repetit; ille cedere noluit. Itaque Polynices Adrasto rege adiuvante cum septem ductoribus Thebas oppugnatum venit. Ibi Capaneus, quod contra Iovis voluntatem Thebas se capturum diceret, cum murum ascenderet, fulmine est percussus. Amphiaraus terra est devoratus. Eteocles et Polynices inter se pugnantes alius alium interfecerunt. His cum Thebis parentaretur, etsi ventus vehemens esset, tamen fumus se numquam in unam partem convertit, sed alius alio seducitur. Ceteri cum Thebas oppugnarent et Thebani rebus suis diffiderent, Tiresias [...] augur praemonuit, si ex dracontea progenie aliquis interiisset, oppidum ea clade liberari. Menoeceus cum vidit se unum civium salutem posse redimere, muro se praecipitavit. Thebani victoria sunt potiti.

Hyginus, *Fabulae* 68, wyd. H.J. Rose, Leiden 1934.

Objaśnienia:

Polynices, Polynicis – Polinik (Polynejkes)

Oedipus, Oedipodis – Edyp

Eteocles, Eteoclis – Eteokles

Adrastus, Adrasti – Adrastos

Thebae, Thebarum – Teby

oppugnatum – supinum w znaczeniu celowym

Capaneus, Capanei – Kapaneus

capturum = capturum esse

Iuppiter, Iovis – Jowisz

Amphiaraus, Amfiarai – Amfiaraus

his połącz z parentaretur (parentare z dat. – składać ofiarę za zmarłych)

alius alio seducitur – tu: dym rozdzielał się na dwie części

Tiresias, Tiresiae – Tejrezjasz

dracontea progenies – smocze potomstwo, czyli potomkowie pierwszych mieszkańców Teb

Menoceus, Menoecei – Menojkeus

Thebanus, Thebani – Tebańczyk

Przekład tekstu

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–1)

Podaj imię siostry Polinika i Eteoklesa, tytułowej bohaterki tragedii Sofoklesa.

.....

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz V (Verum), jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F (Falsum) – jeśli jest fałszywe.

1.	Edyp był królem Teb.	V	F
2.	Początki teatru greckiego wiążą się z kultem Dionizosa.	V	F
3.	Teby były stolicą Sparty.	V	F

Zadanie 4. (0–1)

Wymień dwa sposoby wróżenia w antycznym świecie.

.....

.....

Zadanie 5. (0–1)

Rozstrzygnij, który obraz (A czy B) jest związany z cyklem mitów tebańskich. Odpowiedź uzasadnij.

<https://artsandculture.google.com>, <http://cyfrowe.mnw.art.pl>

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0–1)

Spośród wymienionych tytułów (1–6) wybierz i zaznacz tytuły dwóch tragedii Sofoklesa.

1. *Wojna peloponeska*
2. *Iliada*
3. *Król Edyp*
4. *Wychowanie Cyrusa*
5. *Teogonia*
6. *Elektra*

Zadanie 7. (0–3)

Oceń, czy poniższe pary zdań wyrażają dokładnie tę samą treść. Zaznacz w odpowiednim miejscu tabeli V (Verum) albo F (Falsum).

1.	Amphiarus terra est devoratus. = Terra devoravit Amphiarum.	V	F
2.	Rex Thebas oppugnatum venit. = Rex venit, ut Thebas oppugnaret.	V	F
3.	Oppidum liberandum est. = Oppidum liberatum est.	V	F

Zadanie 8. (0–2)

Napisz obok form czasownika *nollo, nolle, nolui* formy czasownika *capio, capere, cepi, captum* w takim samym czasie, trybie, osobie i liczbie.

1. nolet .....
2. nollet .....

Zadanie 9. (0–2)

Przekształć zdania tak, aby w 1. była składnia ACI, a w 2. – dativus possessivus.

1. Menoeceus muro se praecipitavit.

Legimus .....

2. Polynices fratrem habebat.

.....

Zadanie 10. (0–1)

Uzupełnij tabelę – wymienionym znaczeniom (1–2) przyporządkuj właściwy wyraz pochodzenia łacińskiego. Odpowiedzi wybierz spośród podanych (A–E).

	Znaczenie	Wyraz pochodzenia łacińskiego
1.	prośba, żądanie	
2.	przejście, zmiana (np. wyznania)	

- A. cesja
- B. konwersja
- C. liberalizm
- D. petycja
- E. perkusja

Zadanie 11. (0–2)

Zaznacz poprawne uzupełnienie każdego zdania, wybrane spośród propozycji oznaczonych literami A–D.

1. Eteocles ..... cedere noluit.
  - A. illius
  - B. illae
  - C. illi
  - D. illorum

2. Capaneum murum ..... fulmen percussit.
  - A. ascendenti
  - B. ascendentem
  - C. ascensum
  - D. ascendens

Zadanie 12. (0–15)

Na podstawie zamieszczonych tekstów kultury i własnej wiedzy przedstaw, jak starożytni Grecy i Rzymianie rozumieli pojęcie fatum (losu, przeznaczenia).

Źródło 1. Alfred Agache, *Mojry*

www2.culture.gouv.fr

Źródło 2. Wellejusz Paterkulus, *Historia rzymska* [fragment]

Doświadczenie wykazało, jak godna pochwały była rada Hircjusza i Pansy, którzy zawsze ostrzegali Cezara, by pierwszeństwo w państwie (principatus) osiągnięte orężem, orężem utrzymywał. W odpowiedzi podkreślał, że woli umrzeć niż żyć w trwodze. Licząc na wzajemność ludzką za okazaną ze swej strony łaskawość, dał się zaskoczyć przez niewdzięczników. Bogowie nieśmiertelni stawiali mu wprawdzie przed oczami wciąż nowe wróżby i zapowiedzi grożącej katastrofy. Na próżno jednak wieszczkowie przestrzegali, aby jak najbardziej miał się na baczności piętnastego marca, na próżno żona Kalpurnia przerażona nocnym widzeniem błagała, by tego dnia pozostał w domu; nawet otrzymanych tabliczek z wiadomością o spisku nie przeczytał od razu. Zaiste nieodwracalna jest siła przeznaczenia; komu postanowi odmienić los, temu rozum płacze.

Wellejusz Paterkulus, *Historia rzymska*, przeł. E. Zwolski, Wrocław 2006, s. 115.

Źródło 3. Wergiliusz, *Eneida* [fragment]

Męża opiewam i jego orężne czyny, co pierwszy
Z Troi, losem miotany tułaczem, do brzegów Italii
Przybił, do Lacjum. A z bogów wyroku i mściwej Junony
Gniewem ścigany, srodze się błąkał po lądach i morzach.
Srodze też znosił się w bojach, nim gród założył Lawinium,
Bogów trojańskich wprowadził do Lacjum, skąd szczerp się latyński
Wywiódł, praojce z Alby i Rzymu mury wyniosłe.

Wergiliusz, *Eneida*, przeł. I. Wieniewski, Kraków 1978, s. 23–24.

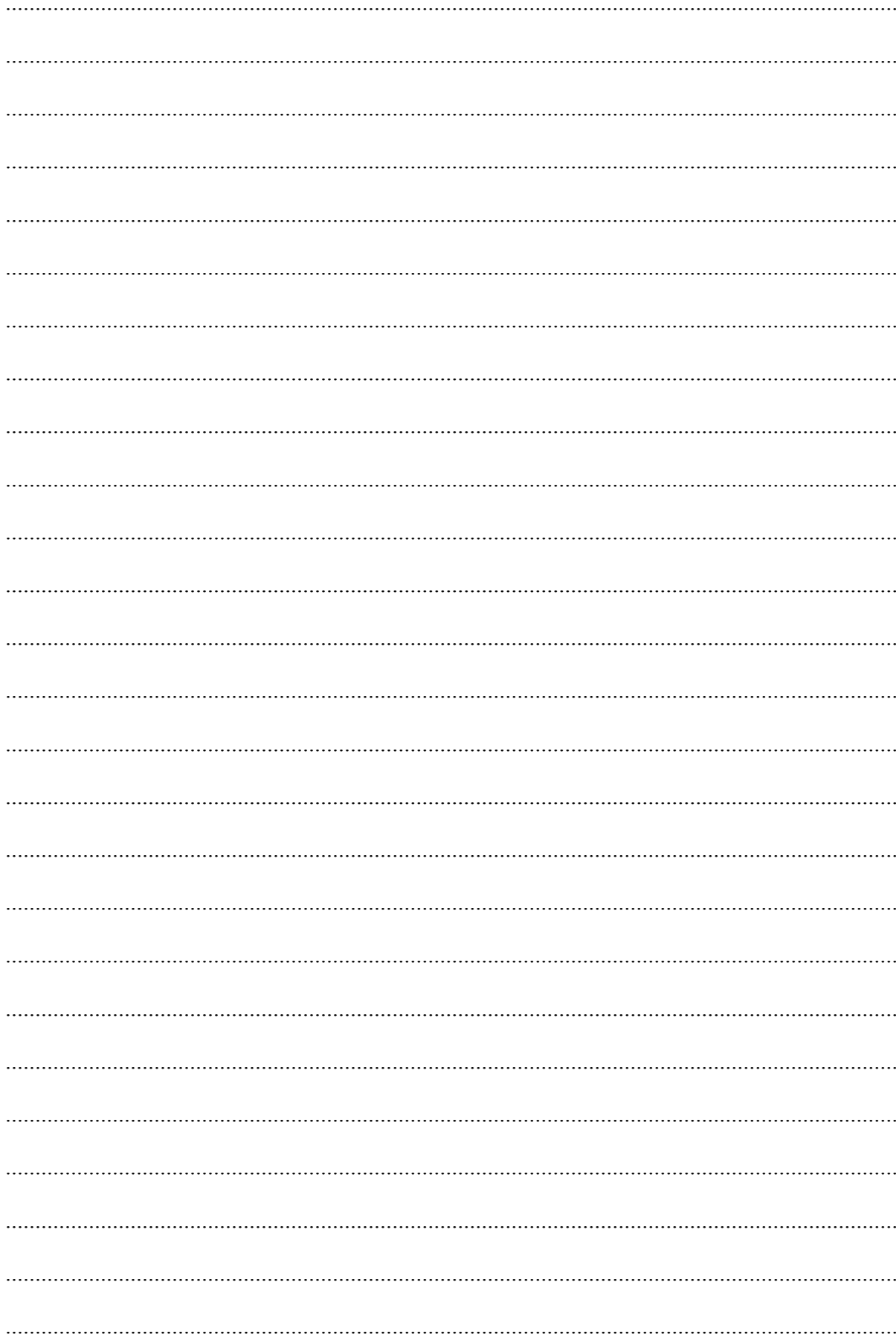

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, providing a template for handwriting practice.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)